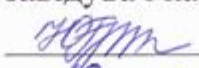

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
 професор Ю. С. Гринчук
« 18 » грудня 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТОВ «ФАСТІВКА»)

Виконав: Бокач Олександр Олександрович
прізвище, ім'я, по батькові,

підпис

Керівник: доцент Хахула Лариса Петрівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Герасименко Ірина Олександрівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Бокач Олександр Олександрович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Затверджую
Гарант ОПІ «Менеджмент»
 професор І.О. Гринчук
«19» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Бокачу Олександр Олександровичу
прізвище, ім'я та по батькові

Тема: «Управління інноваційними ризиками в підприємницькій діяльності (за матеріалами ТОВ «Фастівка»)»

Перелік питань, що розробляються в роботі: теоретично обґрунтувати поняття та основні види ризиків у діяльності аграрних підприємств; дослідити процеси управління ризиками в аграрній сфері; дати сутнісну характеристику ризиків підприємницької діяльності та їх класифікацію; узагальнити вплив особливостей сільського господарства на рівень ризику аграрних підприємств; провести економічну діагностику діяльності ТОВ «Фастівка»; визначити та оцінити рівень впливу підприємницьких ризиків на результати діяльності підприємства; розробити заходи мінімізації підприємницьких ризиків у діяльності підприємства; вибрати та обґрунтувати заходи щодо мінімізації прогностичних ризиків в діяльності ТОВ «Фастівка»; оцінити вплив запропонованих заходів на фінансову стійкість та прибутковість діяльності підприємства.

Вихідні дані: законодавчі та нормативно-правові акти, публікації у періодичних виданнях, праці вітчизняних й зарубіжних вчених та фахівців з проблеми дослідження, фінансова та управлінська звітність підприємства, а також інформаційні ресурси мережі Internet.

Календарний план виконання роботи:

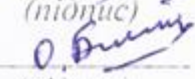
Етап виконання	Період виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	грудень 2023	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

доцент Л.П. Хахула

Здобувач

(підпис)

О.О. Бокач

Дата отримання завдання «19» грудня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Бокач О. О.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ (за матеріалами ТОВ «Фастівка»)

Досліджено сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів управління інноваційними ризиками підприємства.

Використано методи системного аналізу, порівняння, статистики та графічні методи.

У роботі розкрито сутність та особливості управління інноваційними ризиками, що дало змогу зробити висновки про наявність багатьох класифікацій і необхідність їх виокремлення кожному підприємству, вивчені методичні підходи до питання ефективного управління ризиками в аграрній сфері, обґрунтовано організаційно-прикладні засади вдосконалення шляхів мінімізації ризиків у діяльності аграрних підприємств з метою підвищення ефективності їх діяльності.

У роботі запропоновано оцінити найбільш ефективний механізм процесу прийняття управлінських рішень, спрямованих на зниження ризику діяльності аграрних підприємств. Обрати оптимальну стратегію діяльності аграрного підприємства, вдосконалити систему відстеження ризиків ще на початковому етапі і постійно здійснювати моніторинг ризиків.

Зроблено висновок, що ТОВ «Фастівка» є стійким підприємством, яке впевнено оперує своїми активами та успішно здійснює свою діяльність.

Одержані результати можуть бути використані для своєчасного вдосконалення системи менеджменту ризиків у діяльності аграрних підприємств, що підвищить ефективність їх діяльності в цілому.

Кваліфікаційна робота магістра містить 82 сторінки, 25 таблиць, 9 рисунків, список використаних джерел із 62 найменувань та додатків.

Ключові слова: управління ризиками, мінімізація ризиків, ризик, стійкість підприємства, підприємницькі ризики, інноваційні ризики.

ANNOTATION

Bokach O. O.

MANAGEMENT OF INNOVATIVE RISKS IN BUSINESS ACTIVITIES

(based on the materials of "Fastivka" LLC)

The totality of theoretical, methodological and practical aspects of the enterprise's innovative risk management was studied.

The methods of system analysis, comparison, statistics and graphic methods were used.

The work revealed the essence and features of innovative risk management, which made it possible to draw conclusions about the existence of many classifications and the need to separate them for each enterprise, studied methodological approaches to the issue of effective risk management in the agricultural sector, substantiated the organizational and practical principles of improving the ways of minimizing risks in the activities of agricultural enterprises in order to increase the efficiency of their activities.

The work proposes to evaluate the most effective mechanism of the process of making managerial decisions aimed at reducing the risk of agricultural enterprises. Choose the optimal strategy for the agricultural enterprise, improve the risk tracking system at the initial stage and constantly monitor risks.

It was concluded that "Fastivka" LLC is a stable enterprise that confidently operates its assets and successfully carries out its activities.

The obtained results can be used for the timely improvement of the risk management system in the activities of agricultural enterprises, which will increase the efficiency of their activities as a whole.

The master's qualification thesis contains 82 pages, 25 tables, 9 figures, a list of used sources of 62 titles and appendices.

Key words: risk management, risk minimization, risk, enterprise sustainability, business risks, innovation risks.

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. Теоретичні аспекти управління інноваційними ризиками в підприємницької діяльності суб'єктів господарювання	10
1.1. Поняття ризику як категорії невизначеності, його властивості та види	10
1.2. Методичні підходи якісної та кількісної оцінки ризиків підприємницької діяльності аграрних підприємств	23
1.3. Специфіка прояву ризиків аграрного виробництва та управління	28
Висновки до розділу 1	41
Розділ 2. Аналітична оцінка рівня ризиків підприємницької діяльності ТОВ «Фастівка»	42
2.1. Загальна економічна характеристика ТОВ «Фастівка»	42
2.2. Оцінка рівня впливу підприємницьких ризиків на результати діяльності ТОВ «Фастівка»	55
Висновки до розділу 2	66
Розділ 3. Шляхи вдосконалення системи управління ризиками в діяльності ТОВ «Фастівка» та оцінка її ефективності	68
3.1. Вдосконалення спеціалізації підприємства як спосіб зниження його виробничого ризику	68
3.2. Управління дебіторською заборгованістю підприємства як спосіб відновлення його платоспроможності та мінімізації фінансового ризику	71
Висновки до розділу 3	78
Висновки та пропозиції	80
Список використаних джерел	83
Додатки	88

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ананьєва Ю. В. Управління фінансовими ризиками – фактор стійкого розвитку підприємства реального сектору економіки. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. 2020. № 16 (44). С. 127-135.
2. Артими-Дрогомирецька З. Б. Економічний ризик / З. Б. Артими-Дрогомирецька. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 316 с.
3. Балджи М. Д. Економічний ризик та методи його вимірювання : навч. посіб. / М. Д. Балджи. Харків : Промарт, 2015. 300 с.
4. Васильєва Т. А. Економічний ризик : методи оцінки та управління [Текст]: навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.]; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. 208 с.
5. Вербіцька І. Ризик-менеджмент як сучасна система управління ризиками підприємницьких структур. Сталий розвиток економіки. № 5. 2013. С. 282-291.
6. Воловельська І. В., Маслова В. О. Дослідження факторів, що впливають на поведінку споживачів в сучасних умовах. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 61. С. 117-123.
7. Герасимова І.Ю. Управління фінансовими ризиками страхових компаній з метою забезпечення економічної безпеки. Економічний простір. 2016. № 115. С. 112-125.
8. Гончаров В.М. Розробка ефективних механізмів управління ризиками в підприємницькій діяльності / В.М. Гончаров, Ж.Б. Рахметулїна. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 5. С. 76-81.
9. Гудзинський О.Д. Управління ризиками та економічною безпекою: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц / О.Д. Гудзинський, С.М.Судомир, Т.О. Гуренко, Н.В. Гайдамак. К.: ПІК ДСЗУ, 2010. 236 с.

10. Горго І.О. Ризики як ключовий об'єкт управлінської діяльності аграрних підприємств. Науковий вісник НУБіП України. 2018. № 284. С. 288-298.
11. Данчук В.Д., Козак Л.С., Данчук М.В. Стрес-тестування підприємницької діяльності підприємства з використанням синергетичного методу оцінювання ризиків. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 9(171). С. 189-198.
12. Дикань В. Л., Воловельська І. В., Каличева Н. Є. Економіка підприємства : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. Ч. 1. 55 с.
13. Донець Л.І. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків [Текст] : навч. посібник / Л.І. Донець. К. : Центр учбової літератури, 2012. 472 с.
14. Долінський Л. Б. Оцінювання та управління кредитним ризиком боргових зобов'язань : монографія / Л. Б. Долінський. Київ : КНЕУ, 2017. 552 с.
15. Дурицька Г.В. Сучасні підходи до ризик-менеджменту міжнародних інвестиційних проектів. Регіональна економіка. 2012. № 2. С. 129-138.
16. Дюгованець О.М. Підвищення ефективності управління ризиками фірми в умовах нестабільності. Фірма в умовах глобальної нестабільності: виклики, можливості та ризики нової економіки: [кол. монографія]. Ужгород. 2015. С. 193-310.
17. Економічний ризик: методи оцінки та управління: навч. посіб. / Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.; за заг. ред. Т. А. Васильєвої, Я. М. Кривич. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 208 с.
18. Ефремов В.В. Проблема неопределенности в экономических теориях. Экономика Украины. 2015. № 3 (632). С. 67-74.
19. Жовніренко Г. О. Економічні ризики : навч. посіб. / Г. О. Жовніренко. Донецьк : ДонІЗТ, 2011. 142 с.
20. Каличева Н. Є., Воловельська І. В. Вплив інформаційних технологій на формування нових принципів управління підприємством. Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна

логістика : матеріали 17-ї міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 3-4 червня 2021 р.). Харків : УкрДУЗТ, 2021. С. 141-142.

- 21.Клименко С.М. Особливості управління ризиками розвитку підприємства. Стратегія економічного розвитку України. 2013. № 32. С. 24-29.
- 22.Клименко С. М. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навч. посіб. / С. М. Клименко, О. С. Дуброва. Київ : КНЕУ, 2015. 252 с.
- 23.Кравченко В. Управління фінансово-економічними ризиками підприємства на основі довгострокової моделі розвитку / В. Кравченко, Г. Крижановська // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. 2017. № 3. С. 82-102.
24. Крайнік О.М. Ризик-менеджмент як інструмент регулювання економічної поведінки суб'єктів господарювання в сучасних умовах. Інвестиції: практика та досвід. 2015. С. 79-82.
25. Коваль Н.В. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та структура. Інноваційна економіка. 2011. №7. С. 165-170.
- 26.Коваль Н.В. Проблеми оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Інноваційна економіка. 2012. №1. С. 156-162.
- 27.Козирева О.В. Стратегічний менеджмент. Навчальний посібник / Козирева О.В., Світлична К.С., Шуть О.Ю. Х.: Вид-во НФаУ, 2020. 238 с.
- 28.Коленда Н.В. Поняття системи ризик-менеджменту підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 398-401.
- 29.Коломієць Г. М. Ризик-менеджмент як фактор сталого розвитку світової економіки / Г. М. Коломієць // Актуальні проблеми економіки. 2015. № 3. С. 43-49.
- 30.Лагунова І.А. Сутність та принципи концепції ризик-менеджменту. Актуальні проблеми державного управління. 2018. № 1 (53). С. 44-52.
- 31.Литюга Ю. В., Ревуцька Н. В. Ризики інноваційної діяльності та сучасні аутсорсингові моделі її здійснення / Ю. В. Литюга, Н. В. Ревуцька // Стратегія економічного розвитку України : зб. наук. праць / голов. ред. А. П. Наливайко. К. : КНЕУ, 2012. № 30. С. 61-67.

32. Михайловська І. М. Організаційно-функціональна структура відділу ризик-менеджменту зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві / І. М. Михайловська, О. С. Мантур-Чубата // Вісник Хмельницького національного університету, 2015. № 3. С. 161-164.
33. Мостенська Т. Л. Ризик-менеджмент як чинник забезпечення економічної безпеки підприємств / Т. Л. Мостенська, Ю. В. Білан, Т. Г. Мостенська // Актуальні проблеми економіки. 2015. № 8. С. 24-29.
34. Немченко В.В., Зеленьк В.В. Ризики інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Економіка харчової промисловості. 2015. Т. 7. Вип. 4. С. 73-79.
35. Письменна Т.В. Фінансові ризики в господарській діяльності підприємства. Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. 2015. № 3(27). С. 151-158.
36. Свідерська А. Поняття та класифікація ризиків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Галицький економічний вісник. 2014. Т. 46. № 3. С. 113-121.
37. Семенова К.Д., Тарасова К.І. Ризики діяльності промислових підприємств: інтегральне оцінювання: монографія. Одеса: Гуляєва В.М., 2017. 234 с.
38. Стайкуца С. В. Аналіз ризиків корпоративного середовища з позиції міжнародних стандартів інформаційної безпеки / С. В. Стайкуца, С.О. Дігол, О.М. Бердніков, В.І. Верстаков // Сборник тезисов третьей всеукраинской научно-практической конференции "Перспективные направления защиты информации", ОНАС им. А.С. Попова. 2017. С. 68-72.
39. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посіб. / упор. А. А. Герасимчук, Т. В. Мірзоева, О. А. Томашевська. Київ: ЦП «Компринт». 2018. 596 с.
40. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посібник / М.Д. Балджи, В.А. Карпов, А.І. Ковальов та ін. Одеса, 2013. 670 с.

41. Особливості управління ризиками розвитку підприємства / С. М. Клименко // Стратегія економічного розвитку України. 2013. № 32. С. 24-29.
42. Підприємництво : підручник. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін. Харків : УкрДУЗТ. 2018. 241 с.
43. Підприємництво : підручник. Ч. 2. Реалізація підприємницької діяльності у сучасних ринкових умовах / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін. Харків : УкрДУЗТ. 2018. 228 с.
44. Плисюк Т. Г. Методи оцінки інноваційних ризиків підприємств // Т. Г. Плисюк / Економіка. Фінанси. Право. №8/1. 2014. С. 39-43.
45. Посохов І. М. Аналіз змісту поняття ризик і наукові підходи щодо визначення сутності ризику // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" : зб. наук. пр. темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. Х. : НТУ "ХПІ". 2012. № 5. С. 101-108.
46. Приказюк Н.В., Білокінь Л.О. Теоретичне упорядкування методів та інструментів фінансового ризик-менеджменту страхових компаній. Економічний аналіз. 2017. № 1. С. 139-149.
47. Поліщук Н. В. Оцінювання багатофакторного ризику при залученні іпотечних кредитів сільськогосподарськими підприємствами. Економіка та управління підприємствами. 2019. № 1(56). С. 59-68.
48. Ризикогенність та страхування в аграрній сфері (теорія, практика): колект. монографія За заг. ред. д.е.н., проф. Є. І. Ходаківського. Житомир: Полісся. 2013. 323 с.
49. Ризик-менеджмент: навч. посібник / В.М. Мороз, С.А. Мороз. Київ, 2019. 140 с.
50. Система ризик-менеджменту на підприємстві: теоретичні та методологічні аспекти : монографія / за ред. В. В. Коваленко. Одеса : ОНЕУ, 2017. 304 с.

51. Соломніков І. В. Сучасні бізнес-моделі: принципи, нововведення та перспективи розвитку та використання. Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика: матеріали 17-ї міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 3-4 червня 2021 р.). Харків : УкрДУЗТ, 2021. С. 194-197.
52. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент : теорія та практика [Текст]: Навч. посіб. / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. К. : ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2018. 200 с.
53. Стратегічне управління: підруч. для студ. екон. спец. ВНЗ / В. Л. Дикань, О. В. Шраменко, І. В. Токмакова та ін. Харків: УкрДАЗТ, 2013. 331 с.
54. Тарельник Н.В. Оцінка ризиків у структурі ризик-менеджменту страхових компаній аграрної сфери. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. № 11(4). С. 71-74.
55. Тарасюк Г.М., Поліщук Д.І. Управління підприємницькими ризиками процесі обґрунтування господарських рішень. Вісник ЖДТУ. 2015. № 1(71) С. 127-132.
56. Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / Чубенко А. Г. та ін. Київ : Ваіте, 2018. 826 с.
57. Троц І. В. Управління ризиками на підприємстві та шляхи їх нейтралізації. Вісник Хмельницького національного університету. 2013. № 2, Т. 1. С. 46-51.
58. Управління ризиками у підприємстві: навч. посібник / І. М. Посохов. Харків: НТУ «ХП», 2015. 220 с.
59. Цвігун Т.В. Механізм управління ризиками в системі управління підприємством. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. Вип 2. С. 9-13.
60. Шевчук О.О., Гулик М.І. Методи оцінювання ризиків у страховій діяльності. Науковий вісник НЛТУ України. 2016. № 26. С. 291-299.

- 61.Щербак В. Г. Формування інтегрованої системи ризик-менеджменту транснаціональними корпораціями / В. Г. Щербак, О. В. Щербак // Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 7/8. С. 3-6.
- 62.Федулова І. В. Ідентифікація ризику як складова ризик-менеджменту / І. В. Федулова // Інтелект ХХІ. 2016. № 4. С. 29-45.